

Pielikums Nr.8

IZSTRĀDĀTĀJS:
SIA „Vides un Ģeoloģijas Serviss”
Direktors

Jānis Lanka

2019. gada „ ” februārī

APSTIPRINU:
LSEZ SIA „GI Termināls”
Direktors

Aleksejs Kirnosovs

2019. gada „ ” februārī

LSEZ SIA „GI TERMINĀLS”

Rīcības plāns dabasgāzes noplūdes gadījumā

Liepāja, 2019

Situācijas apraksts

LSEZ SIA „GI Termināls” nodarbojas ar naftas produktu un šķidro ķīmisko vielu/maisījumu pārkraušanu un uzglabāšanu.

Termināla faktiskā un juridiskā adrese: Ziemeļu iela 19C, Liepāja, LV-3405. Termināla īpašnieks – juridiska persona LSEZ SIA „GI Termināls”. Ar Valdes lēmumu, vispārējā atbildība par termināla drošības sistēmas izveidošanu un tās efektīgu darbību, uzturēšanu un pilnveidošanu ir uzdots termināla direktoram Aleksejam Kirnosovam.

LSEZ SIA „GI Termināls” atrodas Liepājas pilsētas Z daļā, ražošanas un noliktavu apbūves teritorijā. Termināla teritorijas kopējā platība ir aptuveni 21 700 m².

420 m attālumā uz ZA no termināla teritorijas atrodas piestātne Nr.28, ko uzņēmums iznomā no LSEZ pārvaldes, lai veiktu naftas un šķidro ķīmisko produktu pārsūkņēšanu uz/no tankkuģa.

Uzņēmuma teritorijā atrodas:

- rezervuāru parks (6 virszemes vertikālie cilindriskie rezervuāri ar tilpumu – 2 x 2000 m³, 1 x 5000 m³, 3 x 3000 m³);
- sūkņu stacija;
- administrācijas ēka;
- konteineru tipa ēka darbinieku vajadzībām;
- caurlaides ēka dežurantam;
- vagoncisternu noliešanas/uzpildes estakāde;
- dzelzceļa pievedceļš;
- tehnoloģiskie cauruļvadi (t.sk., cauruļvads, kas savieno termināla teritoriju ar piestātņi);
- ar dabasgāzi kurināma katlu māja;
- slāpekļa stacija;
- rekuperācijas sistēma naftas un šķidro ķīmisko produktu tvaiku (emisiju) uztveršanai no rezervuāru parka, dzelzceļa estakādes, autocisternu noliešanas/uzpildes laukuma (perspektīvā) un tankkuģu piestātnes.

Rīcības plāns dabas gāzes noplūdes gadījumā izstrādāts, lai noteiktu darbinieku rīcību attiecīgās avārijas gadījumā.

Dabasgāzes noplūdes cēloņi var būt:

- dabasgāzes vada pārrāvums (dabasgāze atrodas zem spiediena);
- avārija katlu mājā, ko var izraisīt iekārtas neatbilstoša ekspluatācija.

Aizdedzināšanas ierosinātāji:

- ugunsdrošības noteikumu neievērošana;
- ārējie faktori.

Izbūvēta ar dabasgāzi kurināma katlu māja produktu uzsildīšanai pirms kravas operāciju veikšanas un siltuma, karstā ūdens nodrošināšanai administrācijas ēkā un sūkņu stacijā. Katlu māja atrodas uzņēmuma teritorijas DA daļā, starp sūkņu staciju un slāpekļa staciju. Tajā uzstādīti divi apkures katli: katls „Byworth Boilers Ltd” ar jaudu 2,5 MW (paredzēts tehnoloģisko procesu nodrošināšanai) un otrs katls ar jaudu 0,025 MW (paredzēts siltuma un karstā ūdens nodrošināšanai). Kā kurināmo izmanto dabasgāzi. Aptuvenais dabasgāzes patēriņš - 300 m³/h, 250 dnn/a, 8 h/dnn, 600 000 m³/a.

Katlu māja aprīkota ar automātisko vadību un gāzes noplūdes detektoru, kas dabasgāzes noplūdes gadījumā, ja tās koncentrācija telpā pārsniedz 0,5 % (plīstot dabasgāzes padeves cauruļvadā katlu mājā, aptuvenais dabasgāzes noplūdes daudzums paredzams 1,96 m³), noslēdz gāzes padevi katlu mājai. Tas nozīmē, ka avārijas gadījumā nav sagaidāma apjomīga dabasgāzes noplūde.

Dabasgāzes piegādātājs – AS „Latvijas Gāze”. No katlu mājas līdz maģistrālajam AS „Latvijas Gāze” dabasgāzes cauruļvadā Ventspils ielā izbūvēts pazemes cauruļvads, pa kuru tiek saņemta dabasgāze. Cauruļvada kopējais garums līdz maģistrālajam gāzes vadā ir 191 m (uzņēmuma

teritorijā 161 m), cauruļvada diametrs 0,1 m. Dabasgāzes piegādes cauruļvads atrodas pazemē un tā eksplozija cauruļvada plīsuma gadījumā nav sagaidāma.

Rīcība dabas gāzes noplūdes gadījumā

1. **Jebkurš termināla darbinieks**, konstatējot (saožot) dabasgāzes noplūdi, nekavējoties veic dabasgāzes piegādes pārtraukšanu, aiztaisot dabasgāzes piegādes aizbīdņus un pārliecinās par citu aizdedzināšanas avotu novēršanu. Mutiski (balss) brīdina citus darbiniekus, kā arī iedarbina automātiskās ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas sirēnas, tādā veidā brīdinot objektā esošos darbiniekus, kurus nav izdevies mutiski brīdināt;
2. Avāriju konstatējušais darbinieks informē par avāriju objekta atbildīgo personu **direktoru** (mob. tel. +371 28666590) un zvana uz **AS „Latvijas Gāze”** avārijas dienesta operatīvo tālruni **114**, norādot sekojošu informāciju – *Liepājā, Ziemeļu ielā 19C, naftas un šķidro ķīmisko produktu termināla teritorijā notikusi dabasgāzes noplūde. Lūdzam ierasties notikuma vietā seku likvidēšanai.* Norāda, kas informē – vārds, uzvārds un tālruņa numurs. Pirmais sarunu pārtrauc AS „Latvijas Gāze” dispečers;
3. Dabasgāzes noplūdi konstatējušais darbinieks par tās noplūdi ziņo arī **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (VUGD)** pa tālruni **112**, norādot sekojošu informāciju - *Liepājā, Ziemeļu ielā 19C, naftas un šķidro ķīmisko produktu termināla teritorijā notikusi dabasgāzes noplūde (nosauc dabasgāzes noplūdes iespējamo vietu).* *Ņemot vērā to, ka dabasgāzes noplūde var izraisīt ugunsgrēku, lūdzam ierasties notikuma vietā iespējamo seku likvidēšanai.* Norāda, kas informē – vārds, uzvārds un tālruņa numurs. Uzņēmuma darbinieks atbild uz VUGD zvana centra amatpersonas jautājumiem. Sarunu pirmais pārtrauc VUGD darbinieks;
4. **Direktors** par avāriju ziņo **tehniskajam direktoram** (mob. tel. +371 29332289);
5. **Tehniskais direktors**, saņemot informāciju par dabasgāzes noplūdi, novērš vai pārliecinās, vai novērsti jebkuri aizdedzināšanas avoti, pārliecinās vai veikta dabasgāzes piegādes pārtraukšana, **aptur visu tehnoloģisko procesu** (tiek atslēgtas iekārtas, veikts elektroatslēgums, notiek automātiska aizbīdņu aizvēršana, sūkņu apstādīšana), nospiežot sūkņu stacijā uzstādītās avārijas pogas. Attiecīgie darbi tiek veikti, lai neveidotos dzirksteles;
6. **Tehniskais direktors** (vai viņa norīkojumā dežurants) apziņo (pa tālruni) termināla amatpersonas (pēc saraksta) par dabasgāzes noplūdi objektā;
7. Neviena darbinieks vai objektā esoša persona neieslēdz vai arī neizslēdz gaismu un citas ar elektrību darbināmas ierīces, lai neizraisītu dzirksteli;
8. Ja attiecīgās avārijas situācijā būs cietušie, pirmā palīdzība tiks organizēta sekojošā kārtībā:
  - tiks novērsts briesmu avots (dabasgāzes padeves noslēgšana, liesmu nodzēšana, elektrības atslēgšana, brīdinājuma zīmju uzstādīšana utml.);
  - tiks veikti dzīvības glābšanas pasākumi (asiņošanas apturēšana, elpināšana, sirds masāža);
  - tiks izsaukts **Neatliekamās medicīniskās palīdzības (NMP) dienests** pa tālruni **113** vai **112**, norādot sekojošu informāciju: kur noticis negadījums, kas noticis, cik cietušo vai sasilušo. Pirmais sarunu pārtrauks dispečers;
  - līdz NMP dienesta ierašanās brīdim cietušajiem tiks sniegta pirmā palīdzība.

Pirmo neatliekamo palīdzību cietušajiem līdz NMP dienesta ierašanās brīdim sniegs attiecīgās darba maiņas darbinieki, kuri apguvuši pirmās palīdzības pamatzināšanu 12 stundu apmācības programmu.

9. **Reaģēšanā neiesaistītie darbinieki** evakuējas, atbilstoši evakuācijas shēmās norādītajiem virzieniem (skatīt CA plāna pielikumu Nr.10). Evakuācijas ceļus uz izejas izveido un uztur tā, lai nepieciešamības gadījumā darbinieki nekavējoties un droši var atstāt apdraudētās vietas;
10. Ja nolemts turpināt avārijas likvidēšanas darbus, tos veic **ar rīkojumu noteiktā avāriju likvidēšanas vienība** (termināla dežūrējošā maiņa), kuras sastāvā ietilpst naftas un šķidro ķīmisko produktu lējējs un pārsūknēšanas operators;
11. **Avārijas likvidēšanas vienība** darbinieku ģērbtuvēs ierodas pēc individuālajiem aizsardzības līdzekļiem – aizsargmaskām (respiratoriem), aizsargcimdiem, aizsargapaviem, aizsargtērpiem, aizsargbrillēm u.c.;
12. Dabasgāzes sprādziena gadījumā var veidoties objekta teritorijā esošo tehnoloģisko iekārtu bojājumi, kā rezultātā var veidoties naftas produktu un šķidro ķīmisko vielu/maisījumu noplūde. Rīcību naftas produktu un šķidro ķīmisko vielu/maisījumu noplūdes un ugunsgrēka gadījumā skatīt pielikumā Nr. 5.
13. **Dabasgāzes ugunsgrēka** gadījumā gāzes (strūkļas veida) degšanu pārtrauc, noslēdzot aizbīdņi (krānu, ventili) cauruļvadā vai ar pulvera (oglekļa dioksīda) ugunsdzēsības aparātu, atšķeļot liesmu. Ievērot – **ja turpinās dabasgāzes noplūde**, tās **degšanu** labāk **nepārtraukt**, jo var veidoties sprādzienbīstama vide;
14. Veicot jebkuru no augstāk norādītajām obligātajām darbībām, darbiniekam jāievēro personīgā drošība un tās ir izpildāmas pie nosacījuma, ka risks darbinieka veselībai (dzīvībai) nav relatīvi augsts (naftas un šķidro ķīmisko produktu tvaiki, siltumstarojums, eksplozijas draudi) un/vai darbinieks ir apģādāts ar nepieciešamajiem aizsarglīdzekļiem, kā arī tiek ievērotas darba drošības instrukcijā norādītās prasības;
15. Pēc evakuācijas darbinieki terminālī atgriežas tikai pēc atļaujas un paziņojuma saņemšanas no AS „Latvijas Gāze” avārijas dienesta un VUGD, ka neutralizēts avārijas noplūdes cēlonis (avots) un dabasgāzes noplūde vai tās izraisītās blakus sekas (bīstamās vielas/maisījuma noplūde; ugunsgrēks; sprādziens) vairs objektu neapdraud;
16. Ja avārijā iesaistītas bīstamās iekārtas, **direktors** 24 stundu laikā par avāriju informē **PTAC** pa tālruni **+371 65452554**;
17. Notiekot nelaimes gadījumam terminālī, ja iegūtie veselības traucējumi nav smagi – informē **Kurzemes reģionālo Valsts darba inspekciju** (Liepāja, Bāriņu iela 15; tālr. **+371 63427443**; e-pasts kurzemesrvdi@vdi.gov.lv). Ja iegūtie veselības traucējumi ir smagi vai iestājusies cietušā nāve, tad pēc nepieciešamo pirmās palīdzības u.c. pasākumu veikšanas, 24 stundu laikā jāinformē **Kurzemes reģionālā Valsts darba inspekcija** (tālr. **+371 63427443**) un **teritoriālā policijas nodaļa** (Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvalde, Liepājas iecirknis – tālr. **112; 110; +371 63404502; +371 63404602**);
18. Terminālī notikušas rūpnieciskās avārijas gadījumā, pēc tās ierobežošanas un seku likvidēšanas darbu uzsākšanas, pārskatāms novērtētais avāriju risks. Rūpniecisko avāriju novēršanas darba grupa izvērtē avāriju un lemj par avārijas novēršanai nepieciešamo resursu pietiekamību, kā arī turpmākajiem pasākumiem, lai nepieļautu avārijas atkārtošanos. Līgumorganizācija **SIA „Vides un Ģeoloģijas Serviss”** pēc notikušas avārijas pārskata un papildina objekta Drošības pārskatu un Civilās aizsardzības plānu. Attiecīgie dokumenti jāpapildina ar reāli notikušas avārijas attīstības gaitas, tās radīto apdraudējumu un seku aprakstu, to izmeklēšanas materiāliem, termināla vadības un avārijas likvidēšanas vienības personāla darbību analīzi, seku novēršanas un likvidēšanas darbu organizēšanu u.c.